

Pamflett

av
Stefan Olof Lundgren

Sen 1979 är jag sommarölännning, sen 2007 permanentboende i Alvarsdal.

Under mina 30 års verksamhet i Basel och München har jag alltid varit stolt och tacksam att kunna berätta att jag har ett sommarhus på Öland och att jag hoppas kunna flytta dit för gott någon gång. Reaktionerna har alltid varit: ”vilken lyckost du är som har ett hus på en ö i Sverige .”

När vi haft besök har vi alltid tagit med dom i Rällaskogen och då har beundran blivit ännu större: ”På Öland skulle jag också vilja bo, vilket paradiset! Frisk luft, lugn och ro, och denna härliga skog med allt vad den erbjuder för en stressad nutidsmänniska.”

Desto större är bestörtningen när vi får veta att skogen är såld till Ekerum Golf & Resort och nu skall det byggas hus, golfbana, sandstrand, m.m.

Men vi är ju i Sverige, tänker jag, inte kan strandskydd, höga natur- och kulturvärden och det allmänna intresset få vika för en exploatör?

Pyttisan, tvärtom! Här bedriver Borgholms politiker kohandel: Avstår från förköpsrätten, lägger fram en karta som starkt bidrar till att Jordbruksverket upphäver ett tidigare avslag till Ekerum Golf & Resort om att få förvärva Rällaskogen. Medan befolkningen sövs ner med falska förespeglningar lägger dom högsta hönsen ruttna ägg.

Denna utförsäljning av Ölands naturskatter till högstbjudande sågar på den gren som vi alla sitter på. Ölands attraktivitet minskar då naturvärden offras. Naturen är inte obegränsad!

Politiker: besinna er och glöm ej bort Ölands sanna värden. Till dessa hör Rällaskogen!

På dom följande sidorna kan ni läsa och beskåda:

Förrådiska formuleringsfadäser

En 200-sidig kostsam fördjupad översiktsplan som är mindre värd än papperet den är skriven på.

Karttricket

Hur gör man ett ”nej” till ett ”ja”?

Kalhygge 2008

Ekerum Golf & Resort kalhugger år 2008 i naturområdet tvärt emot Borgholms kommuns intentioner att ”området inte bör användas för normalt skogsbruk.”

Kalhygge 2009

Vid område 12 har med hjälp av skogsvårdstyrelsen hittats ”sjuka” ekar som år 2009 avverkas. Tänka sej, alla träd var sjuka vid det område som man ville bygga på!

Strandskyddet

Borgholms miljö- och byggnadsnämnd tipsar om hur man upphäver strandskyddet.

Förrådiska formuleringsfadäser

I den sista avsakten i nedanstående dokument fastställs att den kommande fördjupningen av översiktsplanen "kommer att innehålla att förutsättningar för detta (de nödvändiga utvecklingsmöjligheterna) skapas inom den förvärvade fastigheten."

En översiktsplan där tjänstemännen skrupellöst uppfodras att leverera de önskade svaren är lika överflödigt som halsfluss!

Här gäller det tydligen inte att förutsättningslöst undersöka "om" områdena skall exploateras utan "hur".

Handläggare
Lars H Frick
Kommunchef

Datum
2007-10-17

4227
1 (1)

Jordbruksverket
Landsbygdsavdelningen
Att. Tord Constenius
551 82 Jönköping

Ekerum Golf & Resort AB:s ansökan om jordförvärvs- tillstånd för fastigheten Borgholm Rälla 1:112.

Jordbruksverket har önskat Borgholms kommuns uppfattning rörande rubricerat förvärv.

Borgholms kommun ser för sin del mycket positivt på bolagets förvärv som syftar till att utveckla och möjliggöra besöksnäringens framtida utveckling i kommunen.

Från kommunens sida instämmer vi därför i länsarkitekt Ingegerd Widerströms uppfattning där hon menar att det tilltänkta området är ett typiskt exploateringsområde.

Eftersom området ligger i direkt anslutning till företagets golfanläggning där en omfattande utveckling är förestående skapar förvärvet de nödvändiga utvecklingsmöjligheterna för både själva golfanläggningen och det behov av boende som detta genererar.

Det arbete med fördjupning av översiktsplanen som kommunen kommer att genomföra kommer att innehålla att förutsättningar för detta skapas inom den förvärvade fastigheten.

Med vänlig hälsning

BORGHOLMS KOMMUN

Lars H Frick

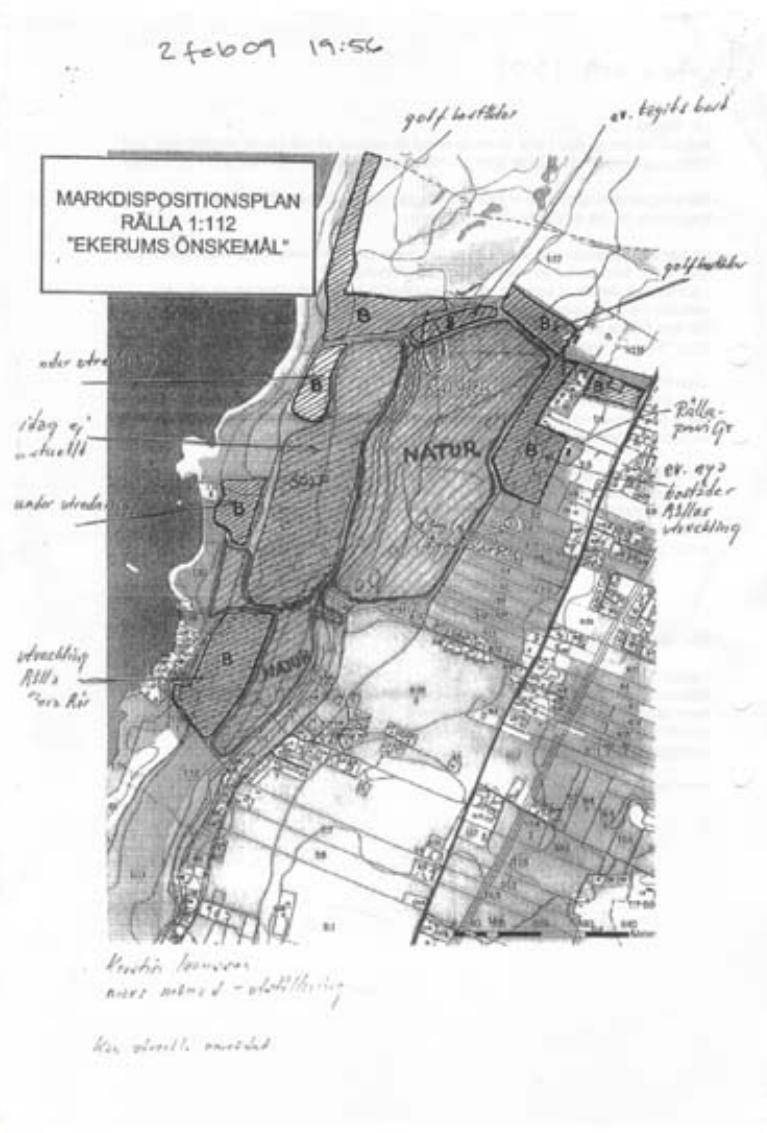
Karttricket eller Hur Borgholms kommun skrev om historien.

Den 2.11.2007 avslog Jordbruksverket Ekerums ansökan om att köpa Rällaskogen. Ekerum överklagade och den 12.12.2007 upphävs beslutet. En avgörande orsak är den markdispositionsplan som här kan beskådas i två utföranden:

Till vänster den gällande med båda parter underskrifter från 27.11.2007.

Till höger en ej signerad version med tillägget "Ekerums önskemål" från den 2.2.2009.

Alltså: först kommer tomten, sen kommer önskelistan!

“Ärendet har kompletterats med en karta daterad den 27 november 2007 som har undertecknats av kommunalrådet Lisbeth Lennartsson och bolagets ombud Rolf Nilsson. Enligt telefonsamtal mellan Lennart Bolin, Borgholms kommun och Jordbruksverket står hela kommunstyrelsens arbetsutskott bakom kartan. Denna utgör en skiss som visar kommunens och bolagets önskemål. På skissen visas flera områden för bebyggelse, ett område för golfbana samt ett område där naturmiljön bör bevaras. Vid telefonsamtalet uppgavs vidare från kommunens sida att det sistnämnda området inte bör användas för normalt skogsbruk. Vid ett telefonmöte den 30 november 2007 mellan Jordbruksverket, Borgholms kommun samt bolaget framkom bl.a. att det råder stor politisk enighet inom kommunen om att det är angeläget att bolagets planerade verksamhet på fastigheten kan genomföras.”

Källa: Jordbruksverket: Dnr 02-8748/07

Hur gör man ett “nej” till ett “ja”?

Ekerum
Golf & Resort

Översiktsplan
2002

*”... existerande anläggningar
kan utvecklas.”*

Rällaskogen

Översiktsplan
2002

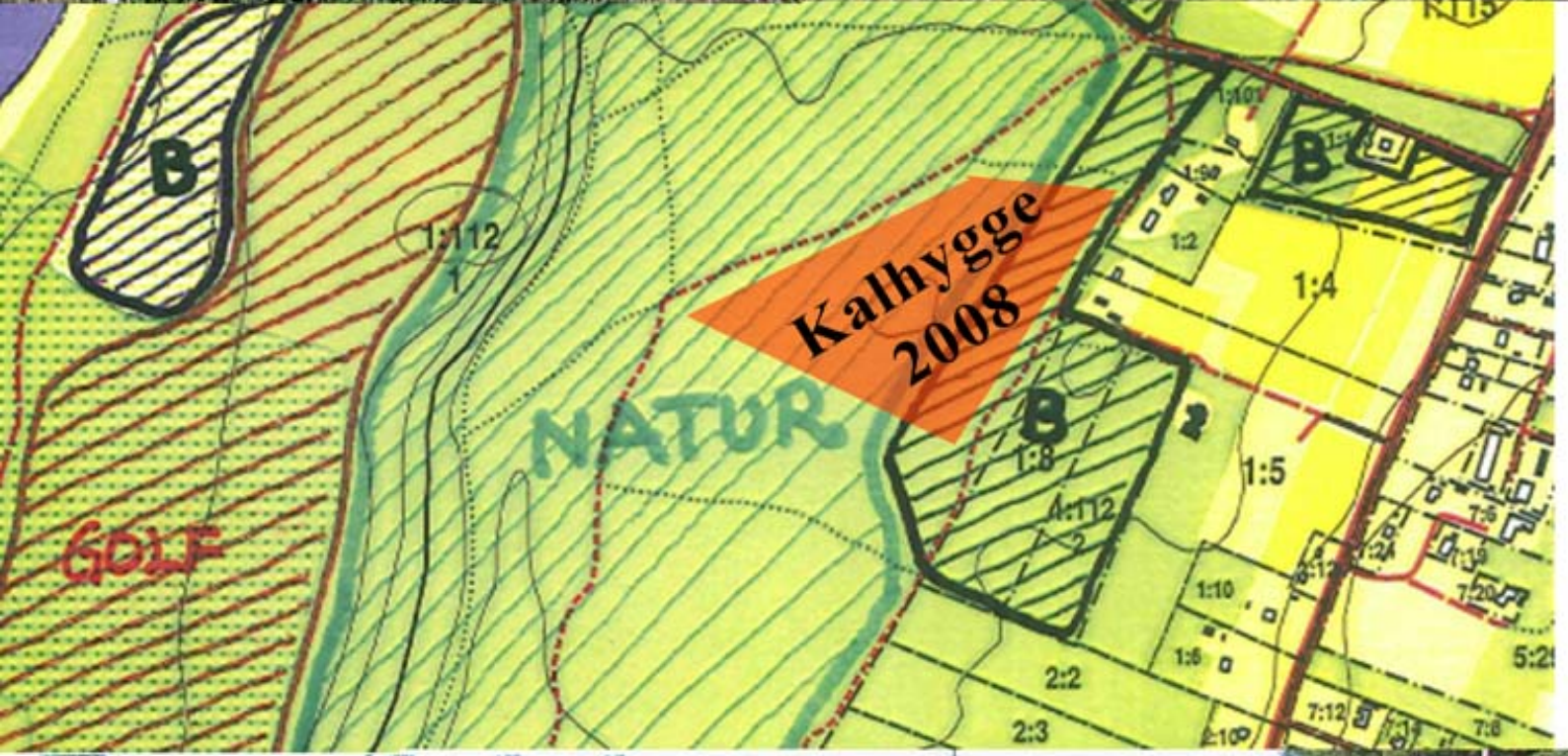
*“... är området inte studerat avseende
lämplig markanvändning utan omnämns
som ett område med stora natur- och
kulturvärden där nya anläggningar
utöver redan befintliga **inte** skall
tillkomma.”*

Borgholms kommuns lösning:

**Ekerum
Golf & Resort**

**Översiktsplan
2002**

*“ ... existerande anläggningar
kan utvecklas.”*

Kalhygge 2009 i område 12

Så fungerar strandskyddet

Strandskyddet kom till på 1950-talet. Syftet var att hindra överexploatering av stränderna samtidigt som man vill bevara allmänhetens tillgång till stränder och vatten.

1994 utvidgades skyddet för att ta hänsyn till strändernas stora betydelse för den biologiska mångfalden.

Bestämmelserna är lika i hela landet men med den nya lagstiftning som träder i kraft från och med 1 juli 2009 kan kommuner peka ut områden i strandnära områden där det ska vara lättare att få dispens. Utpekande kan påbörjas 1 juli men lagen får inte tillämpas förrän 1 februari, 2010.

Skyddet omfattar land, vatten och undervattensmiljö. Det vanliga är att skyddet sträcker sig 100 meter i båda riktningarna men länsstyrelsen kan utvidga zonen upp till 300 meter.

Det kan vara aktuellt när det gäller områden som till exempel är av riksintresse för naturvården, är ekologiskt särskilt känsliga eller ligger nära tätorter med begränsad tillgång till fria strandområden.

Enligt de nya reglerna återinträder strandskyddet automatiskt då en detaljplan ändras. Beslut om att upphäva strandskyddet i en detaljplan fattas av kommunerna.

Länsstyrelsen fattar beslut om dispenser och upphävande av strandskyddet.

Dagens regler för strandskydd

Inom den strandskyddade zonen gäller förbud mot att:

- a.. uppföra nya byggnader eller ändra de som redan finns, så att de kan användas till något annat ändamål
- b.. gräva eller på annat sätt förbereda för sådana byggnationer
- c.. utföra andra anläggningar eller anordningar som strider mot strandskyddets syfte, det vill säga försämrar tillgängligheten enligt allemansrätten eller väsentligt försämrar livsvillkoren för växter och djur. Exempel på detta är båthamnar, bryggor, parkeringsplatser och golfbanor
- d.. utföra andra åtgärder som kan skada växt- och djurliv, till exempel fälla träd, gräva eller gödsla

Källa: Naturvårdsverket

Lätt att få dispens mot strandskyddet

Enligt **Jan Darpö** som är docent i miljörett vid **Uppsala universitet** är det inte ovanligt att personer och företag får dispens trots att de inte uppfyller lagens kriterier.

Det som händer är att våra stränder byggs bort i strid mot lagstiftningen och mot de intentioner som ligger till grund för lagstiftningen.

Strandskyddslagen kom till på 1950-talet för att förhindra en överexploatering av stränderna. Den gäller nu framförallt vid hav och insjöar och innebär bland annat att man inte får bygga eller på annat sätt förstöra för djur och växtlivet närmare än 100 meter från strandlinjen. Men varje år ökar ansökningarna om att få bygga innanför strandskyddet.

Hittills i år har uppemot 2 900 dispensansökningar kommit in, under hela förra året inkom runt 5 000. På fem år är det en ökning på mer än 50 procent. Av de ansökningarna så godkänns runt 95 procent, trots att dispensenligt lagen måste ges mycket restriktivt och av särskilda anledningar.

Från början var det länsstyrelserna som gav dispens, men under senare år har flera av länsstyrelserna lämnat över den uppgiften till kommunerna. Och i och med den nya strandskyddslag, som till stora delar började gällanden första juli i år, blir det alla kommuners uppgift.

Länsstyrelserna kommer istället att bli dem som har översynen och kan överklaga, den uppgiften har Naturvårdsverket tidigare haft. Det är Jan Darpö starkt kritisk till.

Då kan kommunerna göra precis som de vill. Reglerna är väldigt luddiga och det finns ingen kontroll. Alla system där man kan fatta beslut utan kontroll brukar leda fel. Om kommunen och länsstyrelsen kommer överens om att strunta i reglerna så finns det ingen som kan klaga.

Och därför tror Jan Darpö att det kommer att fortsätta bli allt vanligare att människor som vill bygga på strandskyddade områden också får göra det.

Självklart kommer dispenserna att öka, självklart kommer vi att få flera "Gotlandsaffärer" de närmaste somrarna eftersom systemet inte har någon kontrollmöjlighet. Om kommunerna och länsstyrelserna är överens om att göra på ett visst sätt så är det kört.

Källa: Karolina Lek

Hur tänker Ölands politiker och tjänstemän om strandskyddet?

Jan Erici, ordförande miljö- och byggnadsnämnden i Borgholm. I en detaljplan finns en öppning att komma förbi strandskyddet. Egentligen ändrar de nya strandskyddsreglerna inte så mycket för oss i Borgholm, 300 meter gäller. Om vi inte lägger en detaljplan, då gäller inte strandskyddet. Men även då ska vi spara en remsa längs stränderna." Barometern 16.7.2009

Göran Borgö, chef på miljö- och byggförvaltningen i Borgholms kommun, anser att länsstyrelsen är för snabba med invändningar, särskilt när det gäller strandskyddet. Jag förstår inte varför de går ner på detaljer som strandskyddet. De särskilda skäl som finns kommer vi att redovisa i detaljplanen längre fram, säger han." Barometern 16.7.2009

Magnus Thörnqvist, Jurist vid Länsstyrelsen. Kommunerna har inte kraft och kompetens att sköta strandskyddet. Kommunerna har tidigare visat att de inte klarar av att hantera strandskyddet. Problemet är politikerna som är alltför benägna att exploatera. Vi på länsstyrelsen har ingen chans i världen att kontrollera alla ärenden." Barometern 16.7.2009

Kristina Kvamme
Tjänsteman, miljöavdelningen, Borgholm.

MILJÖTJÄNSTEMANNEN

"Vi kommer inte att hinna med alla ärenden."

– Det blir ett tungt ansvar som hamnar hos oss på miljöavdelningen. Vi har redan mycket hög arbetsbelastning, särskilt på sommaren. Det kommer att bli svårt att hålla handläggningstiderna.

Tommy Lindström
Tjänsteman, miljö- och bygg, Borgholm.

KOMMUNALTJÄNSTEMANNEN

"De nya reglerna kommer att underlätta för oss."

– Det kommer bli lättare för oss att göra en samlad bedömning och väga in alla intressen. – Men det handlar mycket om hur självständig miljöavdelningen är i sina bedömningar.

Jan Erici
Ordförande miljö- och byggnadsnämnden i Borgholm

ÖLANDSPOLITIKERN

"I en detaljplan finns en öppning att komma förbi strandskyddet."

– Egentligen ändrar de nya strandskyddsreglerna inte så mycket för oss i Borgholm. 300 meter gäller. Om vi inte lägger en detaljplan, då gäller inte strandskyddet. Men även då ska vi spara en remsa längs stränderna.

Magnus Thörnqvist
Jurist på länsstyrelsen.

LÄNSJURISTEN

"Kommunerna har inte kraft och kompetens att sköta strandskyddet."

– Kommunerna har tidigare visat att de inte klarar av att hantera strandskyddet. Problemet är politikerna som är alltför benägna att exploatera. Vi på länsstyrelsen har ingen chans i världen att kontrollera alla ärenden.

Markus Lund
Kommunalråd i Nybro.

LANDSBYGDPOLITIKERN

"Besluten hamnar nära dem som känner bygden bäst."

– Det är en stor fördel att vi hanterar ärendena själva. Kommunerna känner bäst sitt närområde. Vi har fått flera förfrågningar på tomtbyggen längs våra insjöar och lagändringen gör det lättare att agera snabbt.